

7

Afscheid van het lid Grashoff (GroenLinks)

Aan de orde is **het afscheid van het lid Grashoff (GroenLinks)**.

De voorzitter:

Dan is nu aan de orde het afscheid van de heer Grashoff van GroenLinks.

Ik begin met de brief van de heer Grashoff.

"Geachte voorzitter, beste Khadija. Ik wil bij dezen melden dat ik de Kamer met ingang van donderdag 7 juni zal verlaten. Vanaf eind november 2016 ontwikkelde zich geleidelijk een liefdesrelatie tussen partijvoorzitter Marjolein Meijer en mij. We waren daar allerm minst naar op zoek. Het gebeurde onder ingewikkelde omstandigheden, zowel privé als in de werkverhoudingen. Daarbij heb ik grote fouten gemaakt, die uiteindelijk het vertrouwen van fractie en partij hebben geschaad. Het spijt mij heel erg. De consequentie kan nu alleen maar zijn dat ik mijn functie neerleg, met pijn in het hart, maar ik kan mezelf recht in de spiegel aankijken. De constante in dit alles is mijn partner met wie ik al 22 jaar samen ben.

Dit alles gezegd hebbende, wil ik iedereen in de Kamer van harte bedanken voor de goede samenwerking. Ik heb mijn werk hier altijd met groot plezier en motivatie gedaan. Met name de verdiepende, inhoudelijke klussen, zoals mijn deelname aan de enquêtecommissie financieel stelsel, de initiatiefnota's Mooi Nederland en Weidevogels en de commissie Breed welvaartsbegrip, springen er bij mij uit.

Het gaat hier in de Kamer altijd om het spel én de knikkers. Voor mij stonden de knikkers, de resultaten waarmee ik een duurzamer en eerlijker samenleving een klein stapje dichterbij kon brengen, altijd voorop. Of het nu gaat om het gedeeltelijke verbod op glyfosaat, zorg voor biodiversiteit, de weidevogels, onderwijs voor vluchtelingenkinderen of over brede welvaart. De snelheid van het spel heeft mij nooit goed gelegen. Ik zou willen pleiten voor iets meer slow politics. In dat kader had ik mij graag willen inzetten in de recent gestarte werkgroep-Van der Staaij.

Ik hoop dat het gaat lukken om een nieuwe balans te vinden in de weging tussen enerzijds podium geven aan politieke profilering en anderzijds het zo effectief mogelijk functioneren van de Kamer.

Met veel respect en waardering voor jullie allen en voor ons werk hier als volksvertegenwoordiger.

Rik Grashoff."

(Applaus)

De voorzitter:

Geachte heer Grashoff, beste Rik. We zeggen het vaak: geen dag is hetzelfde in de politiek. Maar vandaag is de dag waarvan je niet wilde dat deze zou komen. Een dag die ons allemaal overrompelt. Vandaag neem je abrupt afscheid.

Gisteren zat je er nog middenin: je nam een petitie in ontvangst voor een betere treinverbinding tussen Amsterdam en Berlijn, je stemde gewoon mee en 's middags voerde je het woord tijdens een algemeen overleg over de toekomst van ons voedsel. Allemaal onderwerpen die jou na aan het hart liggen.

De aanleiding voor je vertrek is zeer pijnlijk, maar vandaag staan we vooral stil bij jouw vertrek als een gedreven Kamerlid. Dat verdien je. Je was niet alleen woordvoerder landbouw, maar had ook een bijzondere interesse voor de financiële wereld. Je nam plaats in de Parlementaire enquêtecommissie financieel stelsel. Later was je zelf voorzitter van een onderzoekscommissie, de tijdelijke commissie Breed welvaartsbegrip. Alleen jij kon uitleggen wat dat inhield. Het kostte jou ontzettend veel moeite om de commissieleden mee te krijgen en soms ook om het belang van het onderzoek duidelijk te maken. Maar dat is goed gekomen. Tot jouw grote genoegen kreeg de term "breed welvaartsbegrip" dan ook een vaste plek in ons parlementair woordenboek.

Je bent een echte Delftse ingenieur. Je denkt snel, maar niet altijd lukt het jou om die gedachten direct op ons over te brengen. Dan was het vaak aan ons, maar vooral ook aan de stenografen — de stenografen hadden daar meer last van, denk ik — om de betekenis van je lange zinnen te doorgronden. Dat was geen geringe klus, kan ik je vertellen. Je was in staat om een brug te slaan tussen het cijfertjeswerk van de ingenieur en de echte wereld waarin we leven.

Nu moet je ongewild en ongewenst afscheid nemen van het levendige bestaan in de Kamer. Dat betekent ook het einde van je dagelijkse ritje op de fiets van Delft langs de Vliet naar het Binnenhof. Want hoe laat de Kamerdebatten ook werden en hoe slecht het weer ook was, je pakte elke dag je vertrouwde, snelle KOGA en reed in een halfuur van en naar het werk. Dit forenzen was een beetje persoonlijke politiek. Want, zoals je zei, het scheelt weer een plek in de file of in de trein.

Je afscheid is niet zoals je het zelf gewenst had. Het is ook een afscheid waarvan je fractie enorm baalt, en je kiezers denk ik ook. Ik hoop voor jou en je omgeving dat er rust kan komen na deze nare week. Ook wens ik je toe dat je snelle fiets je binnenkort naar een nieuwe bestemming brengt, waar jij je carrière voort kan zetten, het spel weer kan spelen en maatschappelijke resultaten kan boeken.

Het ga je goed, Rik.

(Applaus)

De voorzitter:

Ik schors nu de vergadering voor enkele ogenblikken. Natuurlijk is dat voor de felicitaties, maar ook voor het afscheid nemen van Rik Grashoff.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.